

Retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft i likviditetsforvaltningen

Revisjonshistorikk

Dato	Versjon	Beskrivelse	Forfatter	Godkjent
27.09.2018	1.0	Vedtatt av styret.	Cathrine Mordal	Styret
25.09.2020	2.0	Oppdatert dokument klar for administrativ behandling	Runar Hauge	Konsernsjef

SpareBank 1 Østlandet har bærekraft som ett av seks hovedmål i konsernstrategien 2018-2021. Arbeidet er konkretisert i bankens [«Bærekraftstrategi 2019-2021»](#), og «Generelle retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft». Begge dokumentene er vedtatt av styret.

I tillegg bygger «Retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft i likviditetsforvaltningen» på bankens øvrige retningslinjer innenfor:

1. [Miljø og klima \(Environment\)](#)
2. [Sosiale forhold \(Social\)](#)
3. [Styring og kontroll \(Governance\)](#)

Til sammen konkretiserer disse dokumentene bankens satsing på samfunnsansvar og bærekraft. Dersom banken oppdager brudd på retningslinjer på ett område som kan ha relevans for andre områder i banken, vil dette behandles behørig på alle de berørte områdene. Større saker vil løftes til bankens Bærekraftsråd og eventuelt også konsernledelse.

Bankens likviditetsforvaltning vil også være underlagt de interne dokumentene «Strategi for likviditetsrisiko», «Policy for likviditetsrisiko», samt retningslinjer for investeringer og likviditetsrisikomålinger.

Retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft i likviditetsforvaltningen

I forbindelse med styring av konsernets likviditetsrisiko har SpareBank 1 Østlandet en portefølje bestående av likvide verdipapirer med høy kredittkvalitet. Sammensetningen og størrelsen på porteføljen er i henhold til styrevedtatte styringsdokumenter for likviditetsområdet og lovpålagte krav for likviditetsstyringen.

Formålet med retningslinjene for samfunnsansvar og bærekraft i likviditetsforvaltningen er å:

- Konkretisere retningslinjene som er listet i dokumentene referert over med virkning for likviditetsområdet.
- Vurdere risiko for at bankens likviditetsportefølje er i konflikt med bankens retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft.
- Minimere risiko for at likviditetsporteføljen er i konflikt med bankens retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft.

Alle ansatte som har befatning med bankens likviditetsstyring skal kjenne bankens strategi for samfunnsansvar og bærekraft og jevnlig gjennomgå retningslinjene på området. CFO har det overordnede ansvaret og Finanssjefen er ansvarlig for operasjonalisering av konsernets likviditetsstyring.

Om porteføljen

Likviditetsporteføljen i SpareBank 1 Østlandet er sammensatt av rentebærende verdipapirer utstedt av følgende typer utstedere:

- Norsk stat og utstedere garantert av norsk stat
- Utenlandsk stater innenfor OECD-området med minimum AA-rating
- Utstedere innenfor OECD garantert av stat, kommune eller fylkeskommune
- Nordiske kommuner og fylkeskommuner, eller utstedere garantert av samme
- Norske og utenlandske finansinstitusjoner

- Covered Bonds utstedt av nordiske foretak
- Norske utstedere i andre sektorer med rating BBB- eller bedre.

Vurdering av risiko for at bankens likviditetsportefølje er i konflikt med bankens retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft

Banken har gjort en generell vurdering av risikoen for at utstedere innenfor porteføljens investeringsunivers kan komme i brudd med konsernets retningslinjer for bærekraft og samfunnsansvar. Totalt sett vurderes porteføljen å ha lav risiko for brudd på retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft. Rammene for investeringer er relativt brede, men den aller største delen av porteføljen klassifiseres med risiko som «lav/middels». Risikovurderinger gjelder uansett for hele investeringsuniverset av aktuelle investeringer, ikke bare den faktiske porteføljen. Det er også gjort en vurdering av hvilke temaer som er mest relevante i det overordnede risikobildet knyttet til samfunnsansvar og bærekraft. Se tabell nedenfor.

Ulike verdipapirer har varierende grad av risiko innenfor samfunnsansvar og bærekraft. På generelt grunnlag vurderer banken at nordiske rentepapirer har lavere risiko enn rentepapirer utenfor Norden. Tilsvarende har stat/fylke/kommuner lavere risiko enn private selskaper. Bankens generelle risikovurdering er foretatt etter følgende kategorisering:

- **Lav risiko:** Kategori for verdipapirer i etablerte, velfungerende markeder, hvor myndigheter eller virksomheters aktiviteter sjelden resulterer i kontroversielle saker. Enkelte stater innenfor OECD har store utfordringer, men erfaringsmessig gir ikke disse sakene store nok utslag i analysene til at de rangeres som kontroversielle i denne sammenhengen.
- **Middels risiko:** Kategori for verdipapirer som enten har virksomhet i framvoksende markeder eller driver en type aktiviteter hvor det er vanlig at det forekommer kontroversielle saker.
- **Høy risiko:** Kategori for verdipapirer i selskaper som både har virksomhet i framvoksende markeder og har aktiviteter hvor det er vanlig at det forekommer kontroversielle saker.

Gruppering av verdipapirer	Generell risikovurdering bærekraft/samfunns ansvar	Mest relevante temaer
Norsk/nordisk stat, fylkeskommune, kommune	Lav risiko	Økonomisk kriminalitet, politisk behandling av kontroversielle prosjekter (f.eks. infrastruktur)
Norske/nordiske utstedere garantert av stat, fylkeskommune, kommune	Lav risiko	Økonomisk kriminalitet, finansiering av kontroversielle prosjekter (f.eks. infrastruktur), miljøskade/naturrisiko/klimarisiko
Utenlandsk stat innenfor OECD	Lav risiko	Økonomisk kriminalitet, miljøskade/naturrisiko/klimarisiko, menneskerettigheter, internasjonal humanitær rett, kontroversielle våpen/prosjekter
Utstedere innenfor OECD garantert av stat, kommune eller fylkeskommune	Lav risiko	Økonomisk kriminalitet, miljøskade/klimarisiko, menneskerettigheter, internasjonal humanitær rett, kontroversielle prosjekter

Finansinstitusjoner (norske og utenlandske) og utstedere av Covered Bonds	Lav/middels risiko	Økonomisk kriminalitet, finansiering av kontroversielle prosjekter, investering i kontroversielle verdipapirer
Lån i andre sektorer	Middels/høy risiko	Alle temaer listet opp i retningslinjene kan være relevante for denne gruppen.

Tabell: Type verdipapir, risikovurdering og mest relevante tema innen bærekraft og samfunnsansvar

Konkretisering av retningslinjene for samfunnsansvar og bærekraft for likviditetsforvaltningen

Investeringene i likviditetsforvaltningen skal gjøres på en ansvarlig måte og ihht. ovenfor nevnte dokumenter. Banken skal investere i bærekraftige utstedere som evner å tilpasse virksomheten til en verden i endring, gjennom å integrere ESG i våre investeringsanalyser.

Miljø

Vi forventer at utstedere vi investerer i:

- har et bevisst forhold til klimarisiko og jobber målrettet med å redusere sin belastning på klima og miljø.

Vi oppfordrer utstedere vi investerer i til å:

- sette mål om energieffektivisering og reduserer sine direkte og indirekte utslipp av skadelige stoffer og klimagasser inkludert partikler, nitrogenoksid og ammoniakk.
- arbeide med å redusere forurensing og bidra til gode rutiner for avfallshåndtering og resirkulering.
- oppgi direkte og indirekte klimagassutslipp.
- bytte ut fossile brenselkilder med fornybar energi der det er hensiktsmessig.
- sette bindende klimakrav til sine leverandører og underleverandører
- CO₂-kompensere for sine utslipp med klimakvoter godkjent gjennom EUs system for klimakvoter (EU ETS)¹

Vi investerer ikke i utstedere som:

- driver utvinning av eller kraftproduksjon basert på fossile produksjonskilder (som f.eks. kull eller oljesand)
- storskala damprosjekter innen vannkraft
- driver gruvedrift
- benytter tømmer fra aktører som driver med ulovlig tømmerhogst, salg av ulovlig hogd tømmer eller avskoging, og/eller som ødelegger tropiske regnskoger, fjerner primærskog eller fredede skoger ([High Conservation Value Forests](#)), driver lobbyvirksomhet rettet mot å svekke en nødvendig omstilling til et lavutslippssamfunn i tråd med Norges mål gjennom Klimaloven og verdens mål gjennom Parisavtalen.
- driver produksjon av fossilt brennstoff.

¹ <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/klimakvoter/eus-klimakvotesystem/>

Samfunn

Vi forventer at utstedere vi investerer i:

- respekterer FNs konvensjoner for menneske- og arbeidstakerrettigheter, herunder FNs kvinnekonvensjon², FNs konvensjon om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne³ og konvensjon mot rasediskriminering⁴.
- i tillegg sørger for ikke å bidra til brudd på disse, og herunder ivaretar individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner
- aktivt arbeider for å ikke bidra til rettighetsbrudd, eksempelvis gjennom aktsomhetvurderinger, og søker å gjenopprette bruddene når de oppdages.⁵
- respekterer [ILOs åtte kjernekonvensjoner](#), som utgjør et minimum av rettigheter som skal respekteres i arbeidslivet. De deles inn i de fire hovedkategoriene forbud mot barnearbeid, organisasjonsfrihet, forbud mot diskriminering og forbud mot tvangsarbeid.
- har gode varslingsystemer for å melde brudd på forventninger, normer, lover og konvensjoner.

Vi investerer ikke i utstedere som:

- på noen måte er involvert i utvikling, testing, produksjon, lagring eller transport av kontroversielle våpen eller komponenter eksklusivt beregnet på kontroversielle våpen, herunder klasevåpen, antipersonellminer, atomvåpen, kjemiske våpen og biologiske våpen
- driver med produksjon av tobakksprodukter eller komponenter eksplisitt beregnet på slike produkter
- driver med produksjon av pornografisk materiale

Eierstyring

Banken har strenge rutiner for å motarbeide hvitvasking og skjulte eierforhold. Banken ønsker også å påvirke selskaper vi investerer i til å ha gode rutiner for etiske, miljømessige og bærekraftige valg.

Vi sørger for at utstedere vi investerer i:

- mottar informasjon om våre retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft og setter seg inn i våre forventninger og oppfordringer i disse.

Vi forventer at utstedere vi investerer i:

- har nulltoleranse for korrupsjon og alle former for økonomisk kriminalitet i egen virksomhet og selskaper de samhandler med.

² <https://www.ldb.no/ombudet-og-samfunnet/konvensjoner/fns-kvinnekonvensjon/>

³ <https://www.regjeringen.no/no/tema/likestilling-og-inkludering/likestilling-og-inkludering/konvensjoner/fn-konvensjonen-om-rettar-til-menneske-med-nedsett-funksjonsevne-crp/id2426271/>

⁴ <https://www.fn.no/om-fn/avtaler/Menneskerettigheter/konvensjon-mot-rasediskriminering>

⁵ Se Nasjonal handlingsplan for oppfølging av FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/hplan-naering-mr/id2457944/>

- ved mistanke om korrupsjon bidrar til full åpenhet fra utstederen og medvirkning til etterforskning av forholdet.
- driver aktiv eierstyring der de har eierposisjoner.
- dokumenterer oppfølging av forhold som bryter med våre forventninger og oppfordringer i våre retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft
- har retningslinjer og styringssystemer som sørger for at egen virksomhet er i tråd med normer, konvensjoner og lover, med spesielt fokus på de områdene der det er høy risiko for brudd i egen bransje, og inkluderer dette i kontrakter med underleverandører og forretningspartnere.
- har gode prosedyrer for at interne og eksterne kan si ifra og varsel om kritikkverdige forhold og brudd på normer, retningslinjer, konvensjoner og lover.

Kontroll i forkant av investeringsbeslutninger

For å minimere risikoen for at bankens investeringer kommer i konflikt med bankens retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft, skal det gjøres en vurdering i forkant av nye investeringsbeslutninger i kategorien middels/høy. Dette gjøres i et eget risikohåndteringsverktøy.

Når investering gjøres via eksterne forvaltere, skal banken videreformidle retningslinjene og be om bekreftelse på at forvaltningen ikke er i konflikt med bankens strategi og generelle retningslinjer innenfor samfunnsansvar og bærekraft. Dette i henhold til bankens interne prosedyre.

Periodisk kontroll

For å holde oversikt over porteføljens beholdning og virksomhetenes risiko innenfor bærekraft og samfunnsansvar, skal banken gjennomføre periodevise kontroller (minimum halvårlig) av hele porteføljen.

Dersom kontrollen avdekker brudd på bankens retningslinjer, skal investeringen vurderes av bankens Bærekraftsråd. Denne vurderingen kan resultere i:

- at banken selger verdipapiret umiddelbart
- at banken går i dialog med utsteder om forbedringstiltak, og deretter vurderer salg av verdipapiret
 - enten som følge av manglende tro på at forbedringstiltak vil iverksettes og/eller være tilstrekkelig virkningsfulle,
 - eller fordi negativ påvirkning er så høy at det vil representere et alvorlig brudd med bankens retningslinjer å sitte på investeringen.
- at banken beholder verdipapiret som følge av at forbedringstiltak iverksettes og forventes å være tilstrekkelig virkningsfulle. I slike tilfeller vil verdipapiret og utstederen uansett være gjenstand for tettere oppfølging i ettertid.